

SỬ DỤNG HIỆU QUẢ TÀI SẢN CÔNG TẠI CÁC ĐƠN VỊ SỰ NGHIỆP CÔNG LẬP LĨNH VỰC Y TẾ THUỘC THÀNH PHỐ HÀ NỘI

● NGUYỄN THỊ HỒNG THÚY - BÙI THỊ HÀ PHƯƠNG

TÓM TẮT:

Dựa trên thực trạng hiện nay, dựa trên số liệu về hiện trạng tài sản công (TSC) tại các đơn vị sự nghiệp công lập (ĐVSNCL) trong lĩnh vực y tế tại Thành phố Hà Nội và thông qua khảo sát phỏng vấn một số lãnh đạo của các ĐVSNCL y tế, nghiên cứu này sẽ đánh giá hiệu quả quản lý, sử dụng TSC tại các cơ sở y tế ở Hà Nội. Thông qua phân tích ưu điểm, hạn chế để đề xuất một số giải pháp nhằm tăng cường hiệu quả quản lý, sử dụng TSC tại các đơn vị sự nghiệp lĩnh vực y tế thuộc thành phố Hà Nội.

Từ khóa: tài sản công, hiệu quả sử dụng, lĩnh vực y tế, thành phố Hà Nội.

1. Đặt vấn đề

Tài sản công (TSC) trong lĩnh vực y tế tại Thủ đô Hà Nội là điều kiện vật chất thiết yếu để đảm bảo cho các cơ sở y tế có đủ phương tiện thực hiện khám chữa bệnh và chăm sóc sức khỏe cho người dân. Là trung tâm chính trị - hành chính quốc gia với mật độ dân cư cao và nhu cầu ngày càng tăng về chất lượng dịch vụ y tế, Hà Nội cần đảm bảo các cơ sở y tế được trang bị đầy đủ các tài sản công, để không chỉ hỗ trợ khám, chữa bệnh, mà còn phục vụ công tác quản lý và điều hành hiệu quả để đáp ứng yêu cầu đổi mới toàn diện trong lĩnh vực y tế của Thủ đô. Việc quản lý, khai thác và sử dụng TSC một cách chặt chẽ và hiệu quả là rất cần thiết.

TSC luôn đóng vai trò quan trọng trong quá trình sản xuất và quản lý xã hội. Quản lý tốt TSC được coi là một tiêu chuẩn để đánh giá chất lượng quản lý của quốc gia, của địa phương hay của

ngành, lĩnh vực cụ thể. TSC trong khu vực hành chính sự nghiệp là phần quan trọng của tài sản quốc gia, do Nhà nước giao cho các cơ quan hành chính, đơn vị sự nghiệp và tổ chức chính trị - xã hội quản lý và sử dụng. Để quản lý hiệu quả, Nhà nước đã ban hành nhiều chính sách như Luật Quản lý, sử dụng TSC và Luật Thực hành tiết kiệm, chống lãng phí. Đối với ngành Y tế, qua đại dịch Covid-19, tầm quan trọng của cơ sở vật chất nhất là TSC đã thể hiện rõ nét trong công tác phòng chống dịch. Tuy nhiên, sự thiếu hụt trang thiết bị y tế là những biểu hiện điển hình của hạn chế nguồn lực TSC của ngành Y tế, điều này gây áp lực lớn trong giai đoạn bùng phát mạnh mẽ của dịch bệnh. Cơ sở hạ tầng bị quá tải, nhiều bệnh viện và trung tâm y tế do số lượng bệnh nhân tăng cao, các cơ sở cách ly tập trung và các cơ sở đã chiến được thành lập khẩn cấp trong thời gian dịch bệnh bùng phát, đã sử dụng tối đa khu nhà công

vụ, khu quân đội, ký túc xá trường học. Trong bối cảnh như vậy, công tác quản lý và sử dụng TSC trong lĩnh vực y tế thu hút sự quan tâm đặc biệt từ xã hội, dư luận và người dân.

Trên tinh thần chỉ đạo của Chính phủ về đổi mới cơ chế hoạt động, cơ chế tài chính của các ĐVSNC, với mục tiêu thúc đẩy các ĐVSNC nói chung và ĐVSNC trong lĩnh vực y tế nói riêng phát triển nhanh, bền vững, tăng cường khả năng tự chủ ở mức cao hơn, nâng cao số lượng, chất lượng dịch vụ sự nghiệp công, đáp ứng tốt hơn các yêu cầu của phát triển kinh tế - xã hội. Nghiên cứu này nhằm mục tiêu phân tích việc quản lý, sử dụng, khai thác TSC tại các ĐVSNC trong lĩnh vực y tế thuộc TP. Hà Nội hiện nay để đề xuất những kiến nghị nhằm phát huy tối đa hiệu suất sử dụng TSC, phát huy mọi khả năng để trở thành cơ sở cung cấp dịch vụ sự nghiệp công có uy tín, chất lượng nhằm nâng cao đời sống của nhân dân.

2. Thực trạng quản lý và sử dụng tài sản công tại các đơn vị sự nghiệp công lập lĩnh vực y tế thuộc Thành phố Hà Nội

Theo số liệu cập nhật của 76 ĐVSNC lĩnh vực y tế thuộc thành phố Hà Nội trong Hệ thống quản lý TSC của Thành phố, số liệu về TSC đối với 4 loại tài sản, gồm: Đất thuộc trụ ở làm việc, cơ sở hoạt động sự nghiệp; Nhà thuộc trụ sở làm việc, cơ sở hoạt động sự nghiệp; Xe ô tô các loại và tài sản

khác có nguyên giá từ 500 triệu đồng trở lên đến ngày 31/12/2023, với tổng cộng 5.157 tài sản với tổng nguyên giá là 10.015.248,6 triệu đồng, trong đó: (i) 751 khuôn viên đất làm trụ sở làm việc, cơ sở hoạt động sự nghiệp với tổng giá trị quyền sử dụng đất là 4.961.177 triệu đồng; (ii) 1.425 nhà làm trụ sở làm việc, cơ sở hoạt động sự nghiệp với tổng nguyên giá là 808.878,62 triệu đồng; (iii) 308 xe ô tô các loại với nguyên giá là 228.707 triệu đồng và (iv) 2.673 tài sản khác (là máy móc, thiết bị y tế có nguyên giá từ 500 triệu đồng trở lên) với tổng nguyên giá là 4.016.486 triệu đồng. (Bảng 1)

Qua các báo cáo về tình hình quản lý, sử dụng TSC tại các ĐVSNC lĩnh vực y tế của Sở Y tế, Sở Tài chính, tác giả nhận thấy:

Thứ nhất, về ưu điểm:

Cơ quan quản lý cấp trên chuyên môn y tế (Sở Y tế Hà Nội) và cơ quan quản lý về TSC của Thành phố (Sở Tài chính Hà Nội) đã kịp thời tham mưu Thành phố ban hành tương đối đầy đủ các văn bản quy phạm pháp luật về quản lý, sử dụng TSC nói chung và cho ĐVSNC lĩnh vực y tế nói riêng thuộc thẩm quyền của Thành phố để quản lý, sử dụng TSC.

Công tác quản lý TSC tại các ĐVSNC lĩnh vực y tế đã dần đi vào nề nếp, việc sử dụng TSC không đúng mục đích, vượt tiêu chuẩn, định mức đã từng bước được khắc phục.

Bảng 1. Bảng tổng hợp tài sản công tại các đơn vị sự nghiệp công lập lĩnh vực y tế giai đoạn 2020 - 2023

ST T	Tài sản	Đơn vị tính	Năm 2020		Năm 2021		Năm 2022		Năm 2023	
			Số lượng	Nguyên giá (triệu đồng)	Số lượng	Nguyên giá (triệu đồng)	Số lượng	Nguyên giá (triệu đồng)	Số lượng	Nguyên giá (triệu đồng)
1	Đất	Khuôn viên	707	4.873.996,00	707	4.873.996,00	707	4.873.996,00	751	4.961.177,00
2	Nhà	Cái	1.381	794.507,62	1.381	794.507,62	1.381	794.507,62	1.425	808.878,62
3	Ô tô	Cái	214	136.869,00	250	178.326,00	250	178.326,00	308	228.707,00
4	TS khác trên 500 triệu	Cái	2.408	3.482.186,00	2.506	3.667.362,00	2.564	3.790.581,00	2.673	4.016.486,00
	Tổng cộng		4.710,0	9.287.558,6	4.844,0	9.514.191,6	4.902,0	9.637.410,6	5.157,0	10.015.248,6

Nguồn: Sở Tài chính Thành phố Hà Nội

Cơ sở hạ tầng của các ĐVSNCL lĩnh vực y tế bước đầu được đầu tư xây dựng tương đối khang trang, sạch đẹp. Các tài sản là máy móc thiết bị y tế được hoạt động hết công suất, không có hành vi sử dụng TSC vào mục đích cá nhân hay trục lợi.

Thứ hai, về tồn tại, hạn chế:

Một số văn bản quy phạm pháp luật về quản lý, sử dụng TSC của Hà Nội ban hành áp dụng tại các ĐVSNCL lĩnh vực y tế còn chưa đáp ứng thực tế.

Hình thức trang bị tài sản cho các đơn vị y tế hiện nay chủ yếu bằng hiện vật và từ nguồn ngân sách nhà nước. Đầu tư theo hình thức hợp tác công tư (PPP) hầu như chưa được áp dụng.

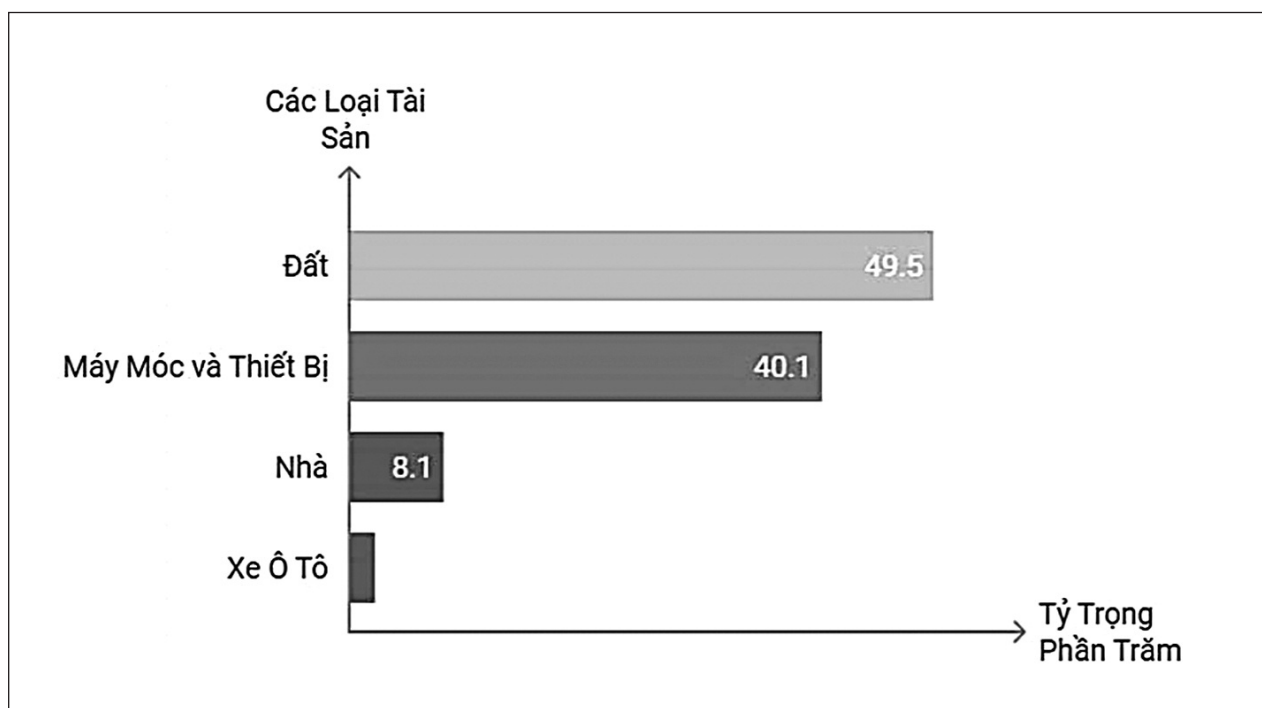
Thực tế hiện nay, nhiều ĐVSNCL y tế thuộc Thành phố chưa có nhận thức đúng đắn về chủ trương, cũng như những lợi ích trong việc thực hiện cơ chế tự chủ tại đơn vị; nhiều đơn vị vẫn còn tâm lý trông chờ vào ngân sách nhà nước bao cấp, vẫn tư tưởng TSC là của chung và "cha chung không ai khóc".

Một số đơn vị khi có biến động về tài sản thuộc diện phải kê khai báo cáo chưa thực hiện nghiêm túc

quy định về thời gian, hồ sơ báo cáo. Hầu hết các đơn vị chưa theo dõi đầy đủ và kịp thời về số lượng, giá trị và tình hình biến động TSC do đơn vị quản lý và khi phát hiện qua kiểm kê tài sản chưa xử lý nghiêm minh và triệt để, dẫn đến tồn tại này vẫn kéo dài. Chưa có tính răn đe trong công tác quản lý tài sản. Nguyên nhân chủ yếu do dữ liệu lớn, các đơn vị theo dõi thủ công, lưu trữ chưa khoa học. Phần mềm quản lý tài sản chưa đáp ứng được nhu cầu sử dụng. Việc truy vết tài sản sau khi điều chuyển gặp khó khăn vì các đơn vị sử dụng theo dõi thủ công, thậm chí có tài sản không theo dõi trên sổ sách.

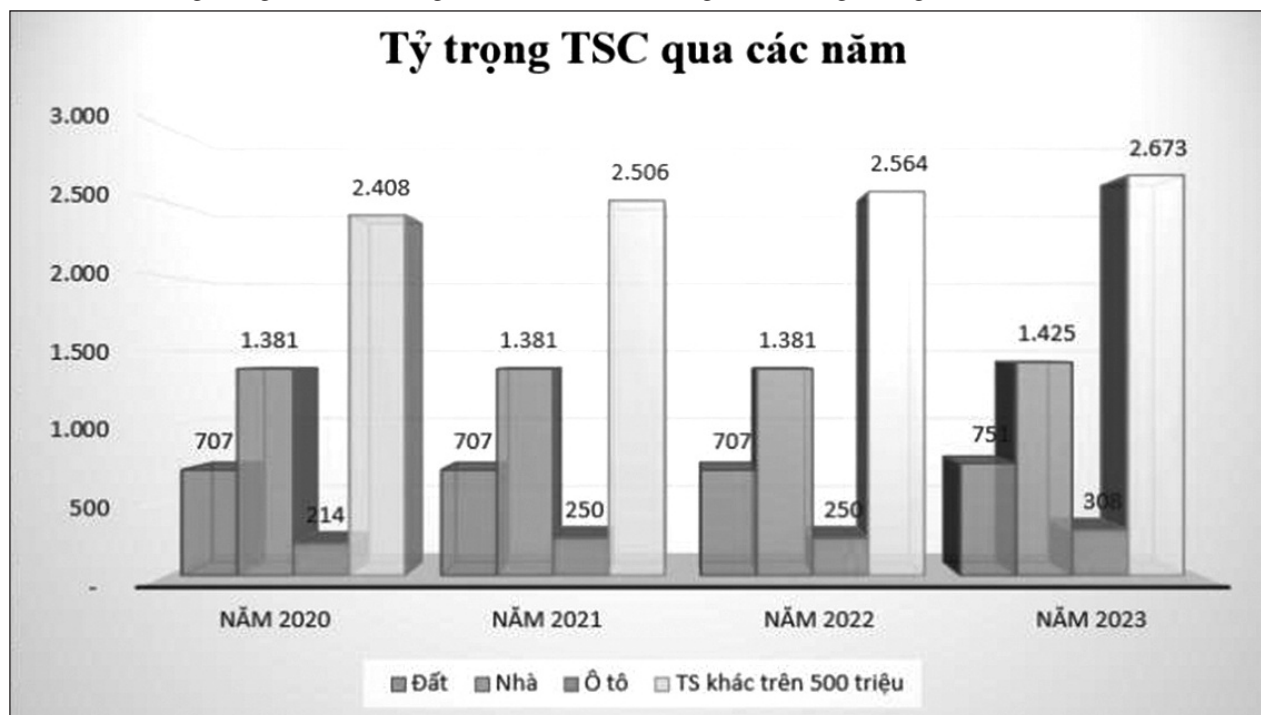
Việc thực hiện thanh lý tài sản còn chậm, những tài sản đã đủ điều kiện thanh lý nhưng chậm trễ triển khai dẫn đến không thu hồi được ngay giá trị, tạo nguồn thu bổ sung Quỹ phát triển hoạt động sự nghiệp nhằm đầu tư trở lại cho đơn vị. Đối với tài sản là trụ sở làm việc, công trình hoạt động sự nghiệp việc chậm trễ thực hiện thủ tục thanh lý làm ảnh hưởng đến tiến độ thực hiện dự án xây dựng mới do không kịp làm thủ tục giải phóng mặt bằng. (Hình 1, 2, 3)

Hình 1: Tỷ trọng về giá trị tài sản tại các đơn vị sự nghiệp công lập lĩnh vực y tế



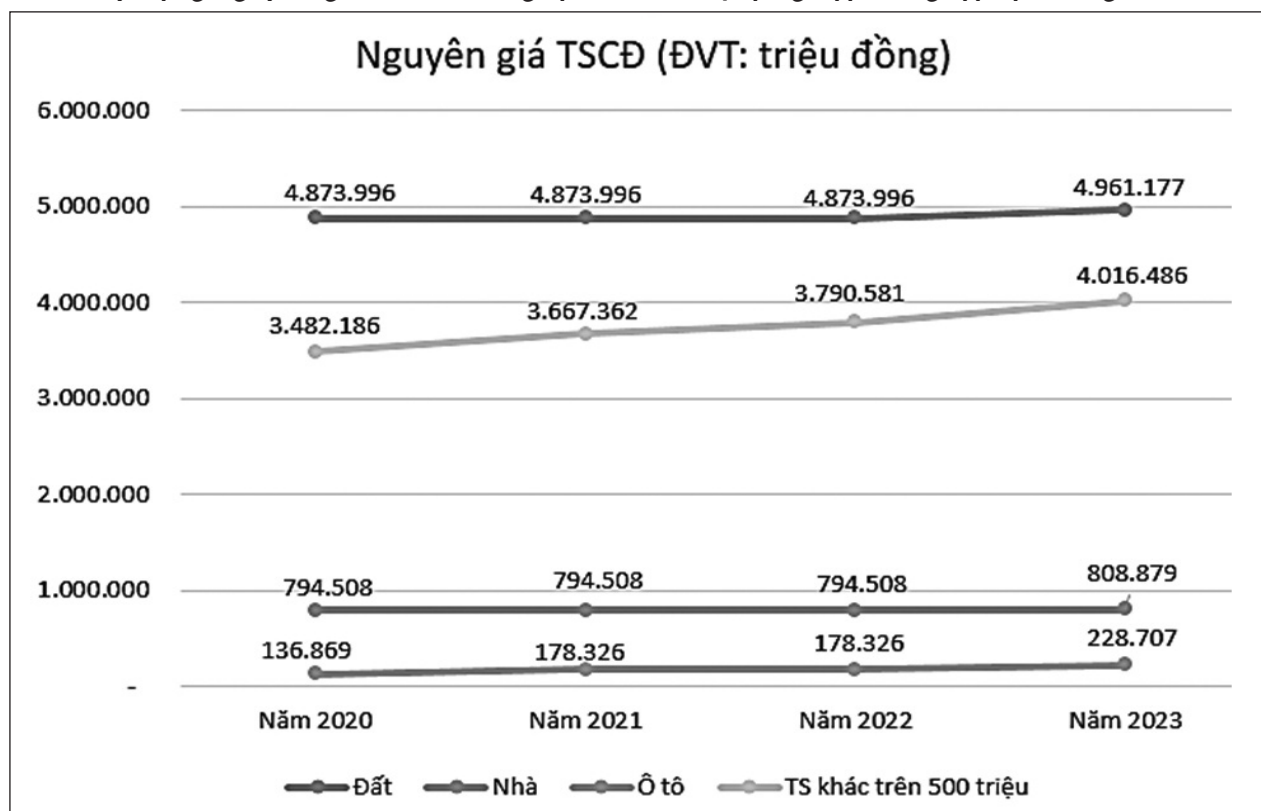
Nguồn: Nhóm tác giả thực hiện

Hình 2: Tỷ trọng tổng tài sản công tại các đơn vị sự nghiệp công lập giai đoạn 2020 - 2023



Nguồn: Nhóm tác giả thực hiện

Hình 3: Tỷ trọng nguyên giá tài sản công tại các đơn vị sự nghiệp công lập qua từng năm



Nguồn: Nhóm tác giả thực hiện

3. Nâng cao hiệu quả quản lý và sử dụng tài sản công tại các đơn vị sự nghiệp công lập lĩnh vực y tế thuộc thành phố Hà Nội

Thứ nhất, tăng cường huy động vốn để đầu tư xây dựng, mua sắm TSC cho các đơn vị sự nghiệp lĩnh vực y tế, có thể từ nguồn ngân sách hoặc từ hợp tác quốc tế qua các hình thức như FDI, vốn ODA. Ngoài ra, việc khai thác nguồn thu viện phí có thể được tối ưu bằng cách mở rộng dịch vụ khám chữa bệnh theo yêu cầu, đáp ứng linh hoạt nhu cầu của người dân.

Thứ hai, thực hiện nghiêm các quy định về quản lý, sử dụng TSC. Thủ trưởng các đơn vị phải thiết lập quy trình mua sắm minh bạch, ban hành quy chế quản lý TSC, phân định rõ trách nhiệm từng bộ phận, cá nhân trong tất cả các khâu từ mua sắm, bảo trì đến sử dụng tài sản. Vi phạm trong quản lý, sử dụng TSC phải được xử lý nghiêm theo quy định pháp luật; kịp thời xử lý trách nhiệm bồi thường đối với các cá nhân gây thất thoát.

Thứ ba, hoàn thiện các văn bản cụ thể hóa chính sách về quản lý, sử dụng TSC trong lĩnh vực y tế. Trong khi chờ Nghị quyết quy định về cơ chế nhượng quyền và kinh doanh, cho thuê, liên doanh liên kết theo Luật Thủ đô (có hiệu lực từ ngày 01/01/2025) cần rà soát các quy định về việc sử dụng TSC vào mục đích kinh doanh, cho thuê, liên doanh liên kết. Cuối cùng, Hà Nội cần đẩy mạnh phân quyền cho các đơn vị y tế công lập từ mua sắm, sử dụng đến thanh lý tài sản, giúp tăng tính tự chủ và hiệu quả. Thủ trưởng đơn vị chịu trách nhiệm trước pháp luật và cơ quan quản lý, đảm bảo sử dụng tài sản tiết kiệm, hiệu quả.

Thứ tư, thúc đẩy xã hội hóa y tế tại Hà Nội. Xã hội hóa y tế là yếu tố quan trọng giúp Hà Nội nâng cao chất lượng dịch vụ khám chữa bệnh, đáp ứng tốt nhu cầu chăm sóc sức khỏe ngày càng tăng của người dân. Việc đẩy mạnh xã hội hóa giúp tận dụng nguồn lực, kỹ năng và kinh nghiệm từ khu vực tư nhân, tạo môi trường cạnh tranh lành mạnh, mở rộng và nâng cao chất lượng dịch vụ y tế, đồng thời giảm chi phí và khoảng cách về dịch

vụ y tế giữa các tuyến địa phương và Trung ương. Các đơn vị y tế công lập cần nghiên cứu để lập Đề án sử dụng TSC vào các hoạt động như cho thuê, liên doanh, liên kết theo đúng quy định, phù hợp với đặc điểm từng đơn vị.

Thứ năm, đẩy mạnh quản lý TSC với công nghệ và minh bạch thông tin. Ứng dụng công nghệ thông tin giúp quản lý TSC hiệu quả, theo quy định tại Luật Quản lý TSC, Bộ Tài chính đã triển khai Cơ sở dữ liệu quốc gia về TSC trên toàn quốc. Sở Tài chính Hà Nội cũng đã hoàn thiện cơ sở dữ liệu TSC của Thành phố, do vậy yêu cầu các đơn vị y tế chủ động cập nhật, quản lý tài sản chính xác, kịp thời theo chỉ đạo của UBND Thành phố.

Thứ sáu, nâng cao chất lượng nhân lực quản lý TSC trong y tế. Nhân lực là yếu tố then chốt quyết định hiệu quả quản lý, sử dụng TSC tại các đơn vị. Tuy nhiên, đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức hiện tại còn thiếu và chưa đáp ứng được chuyên môn. Để giải quyết vấn đề này, cần tập trung nâng cao năng lực cán bộ quản lý TSC đặc biệt tại Sở Tài chính Hà Nội và Sở Y tế Hà Nội, theo tinh thần hướng đến chuyên nghiệp hóa, giảm kiêm nhiệm và áp dụng công nghệ hiện đại.

4. Kết luận

TSC tại các ĐVSNC, đặc biệt trong lĩnh vực y tế, là một phần thiết yếu của tài sản quốc gia, đóng vai trò quan trọng trong phát triển kinh tế xã hội và nâng cao chất lượng cuộc sống. Đối với ngành Y tế - lĩnh vực liên quan trực tiếp đến sức khỏe và tính mạng con người - việc quản lý và khai thác TSC hiệu quả không chỉ là nhiệm vụ, mà còn là yếu tố sống còn trong bối cảnh phát triển công nghệ và sự cạnh tranh mạnh mẽ giữa y tế công và tư nhân.

Để duy trì và phát triển bền vững, ngoài nguồn tài chính, các đơn vị y tế công lập thuộc Sở Y tế Hà Nội cần tối ưu hóa việc quản lý và khai thác TSC, tạo nền tảng vững chắc giúp ngành Y tế Thủ đô nâng cao chất lượng dịch vụ y tế, phát triển toàn diện và đáp ứng tốt hơn nhu cầu chăm sóc sức khỏe của người dân Thủ đô ■

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

1. Sở Tài chính Thành phố Hà Nội (2023). Báo cáo tổng kết tình hình quản lý, sử dụng tài sản công của Sở Tài chính Thành phố Hà Nội.
2. Đề án Quản lý, sử dụng và khai thác hiệu quả tài sản công của Thành phố Hà Nội giai đoạn 2023-2025, định hướng giai đoạn 2026 - 2030.
3. Sở Tài chính Thành phố Hà Nội. Hệ thống quản lý tài sản công của thành phố Hà Nội (do Sở Tài chính Hà Nội quản lý).

Ngày nhận bài: 26/8/2024

Ngày phản biện đánh giá và sửa chữa: 15/9/2024

Ngày chấp nhận đăng bài: 27/9/2024

Thông tin tác giả:

1. NGUYỄN THỊ HỒNG THÚY

2. BUI THỊ HÀ PHƯƠNG

Trường Đại học Kinh tế - Đại học Quốc gia Hà Nội

Email: nththuy@vnu.edu.vn, haphuong1503@gmail.com

**THE EFFECTIVENESS OF MANAGING
AND UTILIZING PUBLIC ASSETS
AT PUBLIC HEALTH SERVICE UNITS IN HANOI**

● NGUYEN THI HONG THUY¹

● BUI THI HA PHUONG¹

¹University of Economics and Business,
Vietnam National University - Hanoi

ABSTRACT:

This study evaluates the effectiveness of managing and utilizing public assets at public health service units in Hanoi. It draws on data regarding the current status of public assets at these units, as well as surveys and interviews with leaders of public health service facilities. By analyzing the strengths and weaknesses of current practices, the study proposes solutions to improve the management and utilization of public assets, aiming to enhance the efficiency and effectiveness of public health service units in Hanoi.

Keywords: public property, efficiency, health sector, Hanoi.